

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อจำกัดของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกิจดำน้ำ การใช้ประโยชน์ทรัพยากรของธุรกิจดำน้ำ และอุปสงค์อุปทานของธุรกิจดำน้ำ เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาธุรกิจดำน้ำในประเทศไทยเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยใช้การเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถาม การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและการสนทนากลุ่มย่อยกับนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการธุรกิจดำน้ำ

ผลการศึกษาพบว่ากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกิจดำน้ำมีจำนวนมากและกฎหมายที่ควบคุมการขึ้นทะเบียนธุรกิจดำน้ำเที่ยวของธุรกิจดำน้ำไม่สอดคล้องกับการทำธุรกิจของผู้ประกอบการรายย่อย ส่วนสภาพธุรกิจดำน้ำในปัจจุบันนั้นผู้ประกอบการส่วนใหญ่จะให้บริการสอนดำน้ำ รับผิดชอบดำน้ำและจำหน่ายอุปกรณ์ดำน้ำโดยผู้ประกอบการรายใหญ่ที่ให้บริการแบบครบวงจรจะให้บริการเรือสำหรับดำน้ำด้วย ส่วนผู้ประกอบการแบบไม่ครบวงจรจะไม่มีเรือเป็นของตนเอง ด้านการใช้ประโยชน์ทรัพยากรพบว่าพื้นที่เกาะเต่ามีการเรียนการสอนดำน้ำมากที่สุด พื้นที่พัทยามีการดำน้ำเพื่อนันทนาการมากที่สุด ส่วนพื้นที่เกาะราชามีการทดลองดำน้ำมากที่สุด ด้านอุปสงค์อุปทานของธุรกิจดำน้ำพบว่านักท่องเที่ยวดำน้ำร้อยละ 65 เป็นชาวต่างชาติ มาดำน้ำในพื้นที่ศึกษาเป็นครั้งแรกโดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะหาข้อมูลและตัดสินใจซื้อทริปผ่านตัวบุคคลเป็นสัดส่วนใกล้เคียงกับการติดต่อผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต ส่วนผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามในพื้นที่ศึกษามีสัดส่วนเป็นชาวไทยและชาวต่างชาติใกล้เคียงกัน มีการขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องร้อยละ 84 โดยส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการแบบไม่ครบวงจร ความคาดหวังและประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวพบว่านักท่องเที่ยวมีความคาดหวังสูงกว่า

ประสบการณ์ที่ได้รับ โดยด้านบุคคลากรเป็นด้านที่มีประสบการณ์สูงที่สุด ส่วนด้านการส่งเสริมการขายเป็นด้านที่มีประสบการณ์ต่ำที่สุด

ปัญหาและอุปสรรคของธุรกิจดำนํ้าคือ ขาดหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ดูแลกิจกรรมดำนํ้าและให้คำปรึกษาธุรกิจดำนํ้าในประเทศไทย การใช้ทรัพยากรไม่เหมาะสม การแข่งขันด้านราคาจากธุรกิจที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวอย่างถูกกฎหมาย การผูกขาดธุรกิจโดยชาวต่างชาติ และการจ้างงานครูสอนดำนํ้าและผู้นำการดำนํ้าชาวต่างชาติที่ไม่มีใบอนุญาตการทำงาน สำหรับข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้คือ 1) ควรทบทวนกฎหมายที่ควบคุมธุรกิจดำนํ้าเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการรายย่อยเข้าสู่ระบบ 2) เพิ่มประสิทธิภาพการใช้บังคับกฎหมาย ควบคู่กับการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการควบคุมดูแลธุรกิจดำนํ้า 3) ควรส่งเสริมทักษะด้านภาษาและโอกาสในการทำงานของผู้นำการดำนํ้าชาวไทย 4) ควรพิจารณาการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์ตามลักษณะของกิจกรรม 5) ผู้ประกอบการควรให้บริการอย่างมีมาตรฐานและคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นสำคัญ 6) ผู้ประกอบการควรพัฒนาการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์และสร้างช่องทางการชำระเงินที่น่าเชื่อถือ

Abstract

The objectives of this study are to review laws and regulation related to diving business, to investigate pattern use in coral reef by diving business, to investigate current situation of diving business as well as demand and supply and to suggest how to improve potential of diving business toward sustainable tourism. Data were obtained by questionnaire, structured interview and focus group interview.

The result revealed that there was a number of laws and regulations involving in diving business as well as the barrier that prevent small diving operators to register as tourism operator. Diving operators commonly offer SCUBA classes, diving trips and diving equipment which 47% offer full service including diving boat for their customer and for other operators (53%) who have no boat for their own customers. There were differences in resource use among study sites. The use of coral reef in Koh Tao; Suratthani province, was dominate by SCUBA classes, Pattaya; Chonburi province, was dominated by recreational diving and Koh

Raja; Phuket province, was dominated by Discovery SCUBA Diver.

Majority of diver is foreigner (65%) which most of them come from European countries. Seventy percent of diver come to study site for the first time and they bought diving trip online as well as direct contact to dive instructor or dive master. Diving operators are both Thai and foreigner which 84% are legally registered and 47% offer full services. Overall expectation of diver is greater than experience they had base on market mix factors. Divers have high experience in staffs whereas, medium experience in promotion.

The common problems and threats of diving business are as follows, no organization that can facilitate diving operators in setup and running business, the “price war” that generated from unregistered-operators who have low investment, diving business was monopolized by foreigner who nominate Thai as faked-operators and a competition of illegal dive leader on Thai dive leader. Therefore, to improve potential of diving business in

Thailand we suggest that 1) review of current law to provide channel for small entrepreneurs. 2. Increase law enforcement and strengthen the network by enhance local organization participation. 3) Promote Thai dive leader as local dive leader and provide capacity development on language skill. 4) Consider zoning for each diving site per activity context. 5) Dive operator must provide international standard service and highly safety concern. 6) Diving operators should consider an online service and provide a various high-secured payment methods.